

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3240/2020. (VII. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.35.412/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. Pálvölgyi László ügyvéd) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.35.412/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az indítvány benyújtására alapul szolgáló ügynek az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] Az indítványozó terhére az elsőfokú adóhatóságként eljáró Nemzeti Adó- és Vámhivatal Bács-Kiskun Megyei Adó- és Vámigazgatósága megismételt eljárásban, 2013. évre vonatkozóan, általános forgalmi adónemben adókülönbötetet állapított meg, ennek következményeként adóbírságot és késedelmi kamatot szabott ki, összességében közel 75 millió Ft értékben. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokú hatóságként eljáró Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága az elsőfokú határozatot helyben hagyta. Az indítványozó keresetet nyújtott be a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra a közigazgatási határozat felülvizsgálatát kérve; a bíróság 107.K.27.057/2019/11. számú ítéletével a keresetet elutasította.
- [4] Az indítványozó ezt követően felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amit azonban a Kúria Kfv.I.35.412/2019/2. számú végzésével visszautasított. A Kúria azt állapította meg, hogy a kérelem nem felelt meg a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 100. § (2) bekezdésében és 118. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, mivel az indítványozó nem jelölt meg befogadási okot. Rámutatott arra, hogy a Kp. 3. § (3) bekezdése alapján a jogvita elbírálásához szükséges tények feltárása, az alátámasztásukra szolgáló adatok és bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a feleket terheli. E körben a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél kötelessége, hogy egyrészt megjelölje azon okot, mely alapján a jogorvoslati kérelem befogadható, másrészt feltárja azon körülményeket, melyek az általa megjelölt befogadási ok alátámasztására szolgálnak. Hangsúlyozta, hogy a Kúria a jogerős ítélettel kapcsolatosan megjelölt jogszabálysértéseket is kizárólag a megjelölt befogadási okkal összefüggésben vizsgálhatja, ezért a befogadási ok, valamint a jogszabálysértések megjelölésének kötelezettsége egymástól nem választható el. Amennyiben a fél ezen kötelezettségei közül valamelyiknek nem tesz eleget, úgy a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságának érdemi elbírálására sem kerülhet sor, a Kúria ugyanis a befogadhatóság körében kizárólag a fél által megjelölt okból vizsgálódhat.
- [5] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát a Kúria végzésével szemben, melyet – miután az Alkotmánybíróság főtítkára hiánypótlásra szólította fel – kiegészített.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria döntése alaptörvény-ellenes, ellentétes az Alaptörvény 28. cikkével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével, mivel a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban a hivatkozott jogok alkotmányos tartalmával. Nézete szerint a végzés olyan kötelezettséget támasztott vele szemben, amely nem vezethető le a jogszabályokból és olyan jogi következményt alkalmazott, amelyre jogszabály nem jogosítja fel. Így az indítványozó elesett attól, hogy „jogát és jogos érdekét lényegesen érintő ügyében tisztességes eljárás keretében és tárgyaláson érdemben döntsének, elesett a sérelmes eljárási döntés jogorvoslattal való megtámadásának jogától is.” Az indítványozó – részletesen elemezve a Kp. egyes rendelkezéseket –

zéseit – arra hivatkozott, hogy a Kp. ezen rendelkezései alapján a felülvizsgálati kérelemben csak a jogszabály-sértést kell megjelölni, a befogadási okot nem. Álláspontja szerint a Kp. 118. § (1) bekezdésének rendelkezései nem a felülvizsgálati kérelem tartalmára adnak rendelkezést, hanem a kérelem befogadhatóságára vonatkozó mérlegelési alapokat határozzák meg a Kúria részére. Nézete szerint míg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 410. §-a kifejezetten rendelkezik az engedélyezés iránti kérelemről és annak feltételeiről, addig a Kp.-ban ilyen szabály nem található. Ez tehát – fejt ki az indítványozó – a jogalkotónak azt a szándékát mutatja, hogy a közigazgatási eljárásnál nem kívánta a felülvizsgálati kérelem tartalmává tenni a befogadhatóság okainak megjelölését, ennek megfelelően nem is kötötte azok hiányát jogi következményekhez. Ezért a kérelmét nem lehetett volna visszautasítani, és érdemben meg kellett volna vizsgálni. Ha a Kúria nem fogadja be a felülvizsgálati kérelmet, akkor érdemben indokolt döntést kellett volna hoznia az elutasításról. Az indítványozó álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelem nem volt hiányos és azért nem jutott el a tartalmi befogadási vizsgálat fázisába, mert a Kúria a hivatkozott jogszabályok alkalmazásakor azoknak az Alaptörvénnyel való összhangját megsértette. Nézete szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való joga amiatt sérült, mert az egyébként biztosított rendkívüli jogorvoslati lehetőségtől, a jogsérelem orvoslásától olyan okból esett el, amely idegen a jogorvoslat funkciójától. E körben hivatkozott az Alkotmánybíróság 42/2004. (XI. 9.) AB határozatára.

- [7] Az indítványozó az indítvány-kiegészítésében hivatkozott az Abtv. 26. § (1) bekezdésére is, azonban az indítványból egyértelműen megállapítható, hogy az alaptörvény-ellenességet kizárólag a Kúria jogértelmezéséhez kapcsolódóan állította, a Kp. alkalmazott rendelkezéseinek alkotmányosságát nem vitatta.
- [8] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és az ítélettel szemben további jogorvoslatra nincs lehetősége. Az indítvány az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésében megfogalmazott követelményeknek részben felel csak meg, mivel az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelme vonatkozásában semmilyen indokolást, a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében pedig konkrét, alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem tartalmaz.
- [9] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésének a) pontja alapján az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó az Alaptörvényben számára biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikke nem Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz, ezért arra alkotmányjogi panasz nem alapítható {ld. pl.: 3075/2020. (III. 9.) AB végzés, Indokolás [7]}.
- [10] Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utal. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria végzése azért ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglaltakkal, mert a Kúria jogértelmezése a felülvizsgálati kérelem benyújtásának és befogadásának feltételül olyan követelményeket szab, melyeket a Kp. nem ír elő; az indítványozó emiatt nem tudott élni a jogszabály által biztosított jogorvoslati jogával. Az állított alapjogsérelmet lényegében tehát arra vezette vissza, hogy a Kúria jogértelmezése és jogalkalmazása eltér az indítványozó jogértelmezésétől. Az Alkotmánybíróság e körben utal arra a gyakorlatára, mely szerint „[a]z Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}.” {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}
- [12] E körben tehát az vizsgálendő, hogy az indítványozó hivatkozott-e olyan alkotmányos összefüggésre, amely alapján a Kp. vitatott kúriai értelmezése – túlmutatva a törvényértelmezési kérdésen – alkotmányossági kérdést vet fel. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági (más közigazgatási) döntésekre terjed ki, tartalmát tekintve pedig azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni.” {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]} Az egyes eljárási törvényekben biztosított rendkívüli jogorvoslatok azonban, mint amilyen

a felülvizsgálati kérelem is, kívül esnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének védelmi körén {lásd pl.: 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [22]}. A jogorvoslathoz való alkotmányos követelmény kizárólag a rendes jogorvoslatra terjed ki, ebből következően a felülvizsgálat az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog tartalmával nem áll alkotmányjogi összefüggésben {lásd: 3242/2015. (XII. 8.) AB végzés, Indokolás [24]}. [Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a testület már az indítványozó által hivatkozott 42/2004. (XI. 9.) AB határozatában is ugyanerre a következtetésre jutott.]

- [13] Tekintettel arra, hogy a korábbiakban kifejtettek alapján az indítvány nem vetett fel alkotmányos összefüggést, annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e vagy sem, jelen ügyben nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben az Alkotmánybíróság a Kúria döntését nem bírálhatja felül. Ebből következően sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek a kétyele nem merül fel, így az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételnek.
- [14] 5. Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. §-ára, 29. §-ára, 52. § (1) bekezdésére és (1b) bekezdésének b) és e) pontjára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2020. június 9.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1935/2019.

